

ISSN:1306-3111
e-Journal of New World Sciences Academy
2009, Volume: 4, Number: 3, Article Number: 1C0077

EDUCATION SCIENCES

Received: November 2008
Accepted: June 2009
Series : 1C
ISSN : 1308-7274
© 2009 www.newwsa.com

**Tayfun Tutak, Ünal İç
Zuhal Gün, Nida Emül**
Firat University
ttutak@firat.edu.tr
Elazığ-Turkey

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YENİ İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETİM PROGRAMINA YÖNELİK 2006-2009 SÜRECİNDE GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ; ELAZIĞ ÖRNEĞİ

ÖZET

Bu araştırma 2005-2006 öğretim yılında uygulamaya başlanan yeni ilköğretim matematik programının 2006-2009 sürecinde uygulama aşamalarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin matematik dersine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik nitel bir çalışmadır. Araştırma, Elazığ ilinde görev yapan 44 sınıf öğretmeniyle yürütülmüştür. Çalışma grubunun belirlenmesinde gönüllülük esas alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Bal (2008) tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel çözümlene tekniği kullanılmıştır. Araştırma bulguları, 2006-2009 sürecinde sınıf öğretmenlerinin programı daha etkili kullanmaları ile birlikte, sınıfların kalabalık olması, ölçme ve değerlendirmedeki eksiklerinin devam etmesi gibi sıkıntılarda pek bir değişimin olmadığını göstermiştir. Ayrıca araştırmanın sonucunda bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yeni İlköğretim Matematik Öğretim Programı, Programın Değerlendirilmesi, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Matematik Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenleri

EVOLUATION OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS' AIDIAS ABOUT NEW MATHEMATICS CURRICULUM AT THE PERIOD BETWEEN 2006 AND 2009: ELAZIĞ SAMPLE

ABSTRAC

This study is a qualitative study which aims to describe ideas of primary school teachers about implementation process of new mathematics curriculum which is in the use since 2005-2006 academic years. Study conducted with 44 primary school teachers who are studying at Elazığ city. In the study teacher is selected if they are voluntary. In the study semi observation form is used which developed by Bal. At the analysis descriptive analyze techniques is used. Teachers commonly mentioned that they use curriculum more effectively with respect beginning. But, crowdedness of classes is barrier the effective use of the curriculum. Additionally teacher thinks that they haven't got knowledge about techniques about assessment and evaluation.

Keywords: New Mathematic Curriculum, Evaluation of Curriculum, Primary School Mathematics Teacher, Mathematics Teacher, Primary School Teachers

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitim en önemli konuların başında gelmektedir. Bir ülkede eğitimin iyi ya da kötü olması her anlamda ülkeyi ileriye ya da geriye götürebilir. Bu öneminden dolayı dünyada olduğu gibi ülkemizde de her zaman eğitim alanında yenilikler yapılmakta ve uygulamaya konulmaktadır.

Son yıllarda, matematik ve matematik eğitimi üzerindeki bakış açılarında önemli değişiklikler olmuştur. Eğitimin amacı artık, sadece bilen değil, öğrenen, eleştirel düşünen, sorgulayan, yenilik getiren ve yeniliklere ayak uyduran insanlar yetiştirmektir. Buna paralel olarak, matematik eğitimi, sadece matematik bilen değil, bildiklerini uygulayan, matematikle ilgili problem çözen, iletişim kuran ve bunları yapmaktan mutluluk duyan insanlar yetiştirmeyi hedeflemektedir. Böyle bir hedef, hem içerik hem de işlenişte bir takım değişiklikleri zorunlu hale getirmiştir (Olkun ve Toluk, 2001).

Değişen eğitim anlayışıyla birlikte matematik eğitiminde de değişime gereksinim duyulmuştur (Umay, 2004). Bu amaçla, Milli Eğitim Bakanlığı Dünya'da ve Türkiye'de yaşanmakta olan değişimler ve gelişmeler doğrultusunda ilköğretim 1.-5. sınıflar; Türkçe, Hayat Bilgisi, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve Matematik dersleri öğretim programlarını yeniden düzenlemiştir. Matematik Dersi Öğretim Programı, "her çocuk matematik öğrenebilir" ilkesine dayanmaktadır. Matematikle ilgili kavramlar, somut ve sonlu yaşam modellerinden yola çıkılarak alınmıştır (Tutak, 2008). Matematik Dersi Öğretim Program'ında yer alan kazanımlara paralel olarak öğrenci merkezli yöntem, teknik ve strateji kullanımı gerekli kılınmıştır. Program, somut modellenmiş öğrenmeye dayalı etkinlikler ile öğrencinin bizzat keşfederek ve anlayarak öğrenmesini esas almaktadır (Bulut, 2004).

Yeni ilköğretim programının uygulamaya başlamasıyla birlikte, yeni program hakkında çalışmalar yapılmış ve yeni programda birçok eksiklik ve sıkıntı olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sıkıntılardan bazıları; programın sınıf öğretmenlerine yeter düzeyde tanıtılmadığı, hizmet-içi eğitimi veren kişilerin programı kendilerin dahi bilmeden tanıtmaya çalıştıkları, okulların fiziki alt yapılarının yeterli olmayışı, sınıflardaki öğrenci sayılarının aşırı kalabalık oluşları, yeterli araç gereç temin edilmeyişi ve sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yönünden eksiklerinin olması şeklinde söylenebilir. Literatür incelendiğinde, Birgin, Tutak ve Türkdoğan (2009); Korkmaz (2006a); Gömleksiz (2005) ve Özdaş, Tanışlı, Köse ve Kılıç (2005)'in yaptığı araştırmaların bulguları programın tanıtımına yönelik verilen hizmet-içi eğitim seminerlerinin yeterli olmadığını göstermektedir. Diğer taraftan Korkmaz (2006a) ve Özdaş, ve arkadaşlarının (2005)'te yaptıkları çalışmada yeni ilköğretim matematik programının içerik yönünden yoğun olduğu sonucuna varmışlardır. Korkmaz (2006a) ve Toptaş'ın (2006) yaptıkları çalışmanın sonucunda sınıfların kalabalık olması durumunda eğitimin olumsuz etkileneceğini elde etmişlerdir. Bununla beraber Finn ve Achilles'in (1999) yaptıkları çalışmada, özellikle ilköğretim düzeyindeki sınıftaki öğrenci sayısının azlığı ile öğretmen-öğrenci başarısındaki arasında bir olumlu bir ilişki tespit etmişlerdir. Yeni ilköğretim matematik programında ölçme ve değerlendirmeye ilişkin çalışmalara bakıldığında öğretmenlerin genel olarak 2005 matematik programının önerdiği alternatif değerlendirme yaklaşımının farkında olduklarını ama yeterince uygulayamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalara göre bu sorunun nedenleri, değerlendirme ölçütlerinin çok ve karmaşık olması, bunları uygulayabilmenin zaman alması sınıfların kalabalık olması, ürün dosyasını değerlendirmenin uzun süre almasından kaynaklanmaktadır. Bu bulgular Birgin, Tutak, Türkdoğan (2009); Erdal (2007); Toptaş (2006); Korkmaz (2006a); Baki,

Birgin, Güven, Karataş (2004); Baki ve Birgin (2002); Bal (2008) ile de benzerlik göstermektedir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Yeni ilköğretim programının uygulamaya konulmasından sonraki süreçte her yıl dağıtılan öğretmen ve öğrenci kitaplarında değişikliklere gidilirken, sınıf öğretmenlerine yönelik yapılan hizmet-içi eğitimler her yıl verilmeye devam etmiştir. Dolayısıyla programın uygulanmaya konulduğu süreçten itibaren günümüze kadar olan süreçte sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programına yönelik düşüncelerinde değişiklikler olması tabidir. Bununla beraber yeni bir programın uygulamaya konulmasıyla gerek programdan gerekse öğretmenlerden dolayı çeşitli sıkıntıların yaşanacağı ve zaman içinde bu sıkıntılarda azalmalar olabileceği bilinmektedir. Çünkü bir programın en etkili bir şekilde yürütülebilmesi öğretmenlere bağlıdır. Öğretmenlerin alışkanlıklarından ve inançlarından hemen vazgeçmeyecekleri ve bunun ancak zamanla değişeceği bilinmektedir. Dolayısıyla yeni ilköğretim matematik programının 2006-2009 sürecinde sınıf öğretmenler açısından incelenmesi ve sınıf öğretmenlerinin düşüncelerinde değişiklik olup olmadığı ortaya konulmalıdır.

Bu araştırmanın amacı; 2004-2005 eğitim-öğretim yılında pilot olarak uygulanmaya başlanan yeni ilköğretim programının uygulama aşamalarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin 2006-2009 yılları arasında matematik dersine yönelik görüşlerini belirlemeye yönelik nitel bir çalışma şeklinde belirlenmiştir.

Araştırmanın evrenini sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Elazığ ilinde görev yapan 44 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde gönüllülük esas alınmıştır.

3. DENEYSEL YÖNTEM (EXPERIMENTAL METHOD)

Bu araştırma 2004-2005 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanan ilköğretim matematik öğretim programının sınıf öğretmenlerinin 2006-2009 sürecindeki görüşlerini değerlendirmelerine yönelik nitel bir çalışmadır. Bu bağlamda araştırma durum saptamaya yönelik betimsel bir çalışma olup, nitel araştırma teknikleri temel alınarak desenlenmiştir.

Bu araştırmanın örneklemini, Elazığ ilinde ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerden amaçlı örneklem yöntemine göre seçilmiş 44 gönüllü sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Elazığ ilinde bulunan ilköğretim okullarından üçünün seçilmesinin amacı bu okulların merkezde olması ve araştırmacıya daha fazla öğretmenle görüşme imkânı sağlamasıdır. Örneklemdaki katılımcıların özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Örneklemdeki katılımcıların özellikleri
(Table 1. The properties of participations at sample)

Öğretmenlerin Özellikleri		f
Cinsiyet	Kadın	18
	Erkek	26
Eğitim	Lisans Tamamlama Programı	17
	Eğitim Fakültesi	13
	Diğer	14
Hizmet Süresi	0-5	1
	6-10	1
	11-15	18
	16-20	6
	21-25	6
	26-30	12
Okuttuğu Sınıf	1. Sınıf	12
	2. Sınıf	7
	3. Sınıf	9
	4. Sınıf	6
	5. Sınıf	10

Tablo 1’de görüldüğü gibi görüşülen öğretmenlerin 18’si kadın, 26’sı erkektir. Öğretmenlerin eğitim durumu, 17’si Lisans Tamamlama Programı, 13’ü Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği, 9’u Ziraat Fakültesi, 2’si İktisadi İdari Bilimler Fakültesi ve 3’ünde Veteriner Fakültesi mezunudur. Ayrıca öğretmenlerin 12’si ilköğretim 1. sınıf, 7 tanesi ilköğretim 2. sınıf, 9 tanesi de ilköğretim 3. sınıf, 6 tanesi ilköğretim 4. sınıf ve 10 tanesi de ilköğretim 5. sınıflarında derse girmektedir. Örneklemde belirlenmesinde gönüllülük esas alınmıştır. Görüşme yapılacak öğretmenlere çalışmanın amacı hakkında bilgi verilmiş ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğretmenlerle görüşme yapılmıştır.

Öğretmenlerden elde edilen verileri kimliklerini açıklamadan sunabilmek ve karışıklığa sebebiyet vermemek için kodlama yapılmıştır. Bunun için ilk görüştüğümüz öğretmene Ö1 ve görüşme sırasına göre her bir öğretmene sırasıyla ("Ö2", "Ö3", "Ö4" ... "Ö44") şeklinde kodlar verilmiştir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Bal tarafından 2008’de geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu; kişisel bilgiler, hizmet-içi eğitim kursu, programın felsefesi, kazanımları, içeriği, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme olmak üzere 7 bölümü içeren sorulardan oluşmuştur. Görüşme formunda yer alan sorulara öğretmenlerin verdikleri cevaplar ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş, ses kayıt cihazı kullanılması verilerin eksik veya yanlış olma ihtimalini büyük ölçüde ortadan kaldırmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel çözümleme tekniği kullanılmıştır.

Araştırma bulguları, görüşme soruları temele alınarak tema kabul edilmiş ve araştırmaya katılanların görüşme sorularına verdikleri yanıtlardan alt temalar oluşturularak sunulmuştur. Birebir alıntı olarak kullanılabilmesi düşünülen cümleler belirlenmiş ve gerekli görüldüğü durumlarda bulgular bölümünde birebir alıntı olarak yer almıştır.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Bu araştırmadan elde edilen bulgular ilköğretim matematik programı kapsamında alınan hizmet içi eğitime ve felsefesine, programının kazanımlarına, içeriğine, öğrenme-öğretme sürecine ve

değerlendirmesine yönelik bulgular olmak üzere beş kategoride incelenmiştir.

• **İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programı Kapsamında Alınan Hizmet-içi Eğitime ve Felsefesine İlişkin Öğretmenlerin Görüşlerine Yönelik Bulgular**

Araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmet içi eğitime ve programın felsefesine ilişkin görüşleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin matematik dersi öğretim programı kapsamında alınan hizmet-içi eğitime ve felsefesine ilişkin görüşleri
(Table 2. Scope of mathematics course education curriculum received in-service training and philosophy regarding opinions of teachers)

Görüşme Soruları	f
Matematik ders programı kapsamında alınan hizmet içi eğitime katılma durumunuz; eğer katıldıysanız bu kursa ilişkin görüşleriniz nelerdir?	
Hizmet içi eğitime katıldım	16
Yeterli bilgi alamadım ancak sınıf içinde uygulama aşamasında öğrendim	35
Çeşitli nedenlerle (rapor, tayin) hizmet içi eğitime katılamadım	2
Öğrenci merkezli bir eğitimidir	39
Öğrenciyi düşündürmeye ve araştırmaya yöneltmektir	33
Toplam	125

Tablo 2'de görüldüğü gibi öğretmenlerin %36'sı hizmet içi eğitime katıldıklarını ifade ederken; diğer gruptaki öğretmenler ise çeşitli nedenlerden dolayı bu eğitime (kursa davet edilmeme, kursun düzenlenmemesi, rapor, tayin) katılmadıklarını belirtmişlerdir. Hizmet içi eğitime katılan öğretmenlerin %79'u bu süreçte programla ilgili yeterli bilgiyi alamadıklarını ancak sınıf içi uygulama aşamasında pek çok şeyi öğrenebildiklerini ifade etmişlerdir.

Bununla beraber hizmet içi eğitime alınan öğretmenlerin %89'u bu programın temel felsefesinin öğrenci merkezli bir eğitim olduğunu ve %75'ide öğrenciyi araştırmaya, düşünmeye yönlendirdiğini ifade etmişlerdir. Bu konudaki öğretmenlerin görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir.

"Yeni ilköğretim programı için verilen kursa katıldım. Ancak kursu veren yetkililerinde program hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları her hallerinden belliydi. Kursu veren yetkililer, programın felsefesinin öğrenci merkezli olduğunu belirttiler, ancak kendileri bize yeni programı tanıtırken geleneksel yöntemi kullandılar."(Ö3).

"Verilen kursun tam anlamıyla faydalı ve yeterli olduğunu söyleyemem. Ama uygularken yavaş yavaş anlamaya başladık. Özellikle ilk dönem büyük sıkıntılar yaşadık. Daha sonraları rahatlamaya başladık."(Ö15).

"Yeni program hakkında verilen kurs yeterli değildi. Ayrıca yeterli araç gerecin verilmeyişi bizi büyük sıkıntılara düşürdü. İlerleyen zamanlarda kendi imkânlarımızı, okulun imkânlarını kullanarak çeşitli kaynaklardan faydalanarak bir şeyler yapmaya çalıştık ve sonradan rahatladık, esas uygulamaya başladığımızda programla iç içe yaşadığımızda daha iyi oldu."(Ö33).

• **İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının Kazanımlarına İlişkin Öğretmenlerin Görüşlerine Yönelik Bulgular**

Araştırmaya katılan öğretmenlerin matematik derslerindeki kazanımlara ilişkin görüşleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin matematik dersi öğretim programının kazanımlarına ilişkin görüşleri
(Tablo 3. Opinions of teachers regarding acquisitions of mathematics course education program)

Görüşme Soruları	f
Matematik ders programında kazanımlara ilişkin görüşleriniz nelerdir?	
Kazanımlar açık, net	44
Kazanımlar öğrenci seviyesine uygun	34
Kazanımlar ara sınıflarda uygulamaya başlamasın	3
Kazanımlar çok basit ve öğrenciler sıkıldı	3
Kazanımlar öğrencinin bireysel farklılıklarına göre düzenlenmeli	12
Kazanımlar çok acele hazırlanmış	4
Kazanımların sayısı yeterli	37
Toplam	137

Tablo 3'te görüldüğü gibi öğretmenlerin hepsi matematik dersine ait kazanımların açık, net olduğunu, öğretmenlerin %77'si ise kazanımların öğrenci seviyesine uygun olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerden birinin görüşü şöyledir;

"Program eskiye oranla daha hafifledi. Kazanımlar açık ve net bir halde olduğu için bu konuda herhangi bir sıkıntı yaşamadık. Öğrencilerin seviyesine inebildik ve konuları rahat kavradık. Dolayısıyla öğrencilerde bizlerde çok rahatladık."(Ö18).

Bununla beraber öğretmenlerin %1'ine yakın kısmı kazanımların ara sınıflardan uygulamaya başlamasının uygun olmadığını, yine öğretmenlerin %1'ine yakın kısmı kazanımların anlaşılır olmasına karşın başarısı iyi olan öğrencilere kazanımların çok basit geldiğini ve bu öğrencilerin dersten sıkıldıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğretmenlerin %27'sinin kazanımların öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda öğretmenlerin görüşlerinden örnekler verilmiştir.

*"Program ilk uygulamaya başlandığında ara sınıflarda bayağı sıkıntılar yaşadık. Zayıf öğrencilere faydalı olurken, durumu iyi olan öğrencilere zarar verir hale gelmeye başladı. Ancak birinci sınıftan itibaren bu programa başlayan öğrenciler için daha iyi sonuçlar almaya başladık. Bu sınıflarda bulunan öğrenciler ilerleyen yıllarda daha fazlasını istemeye başladılar."*Ö(8).

• **İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının İçeriğine İlişkin Öğretmenlerin Görüşlerine Yönelik Bulgular**

Araştırmaya katılan öğretmenlerin matematik öğretim programının içeriğine ilişkin görüşleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin matematik dersi öğretim programının içeriğine ilişkin görüşleri
(Tablo 4. Opinions of teachers regarding content of mathematics course education program)

Görüşme Soruları	f
Matematik dersi öğretim programında içeriğe ilişkin görüşleriniz nelerdir?	
İçerikteki konular azaldı	20
İçerik yeterli	36
Konular öğrencilerin ilgilerini çekiyor	26
İçeriği ile kazanımlar tutarlı	18
Program hafifledi	29
Başarılı öğrenciler sıkıldı	9
Konuların dağılımı arasında bütünlük yok	5
İçerik artırılmalı	6
Zaman zaman eski programa dönüş yaptık	14
Çocukların kapasitelerinden yararlanamıyoruz	1
Örüntü, simetri, süslemeler ve veri konuları gereksiz	3
Daha büyük sayılarla işlemler yapılmalı	5
Toplam	172

Tablo 4'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin %45'i konuların azaldığını, %81'i içeriğin yeterli olduğunu, %59'u öğrencilerin ilgilerini çektiğini, %40'ı kazanımlarla tutarlı ve %66'sıda programın hafiflediğini ifade etmişlerdir. Bu görüşü savunan öğretmenlerin görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir.

"Uygulamaya konan yeni programda konular azaldı ve öğrencilerin dikkatini çekiyor. Eski programda matematik dersi çok fazla bilgi yüklüydü şimdi konular hafifledi. Bu konuların temel teşkil etmesi bağlamında öğrenci yavaş ama sağlam öğreniyor. Sınıfı eski programda en iyiler götürürdü ama şimdi sınıfın çoğunluğunu kazandık." Ö(11).

"Yeni programda konular çocuğun anlayabileceği seviyede, kazanımlarla tutarlı ve somuta indirgenmiş. Aşırı gereksiz yüklemeye yok, öğrenciler konuları rahat kavriyorlar. Verilen içerik yeterli gayet uygun çocuk matematik dersini sevdi." (Ö6).

• **İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının Öğrenme-Öğretme Sürecine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular**

Araştırmaya katılan öğretmenlerin matematik dersi öğretim programının öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleri Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin matematik dersi öğretim programının öğrenme-
öğretme sürecine ilişkin görüşleri
(Tablo 5. Opinions of teachers regarding mathematics course education
program's learning-teaching process)

Görüşme Soruları	f
Matematik ders programında öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleriniz nelerdir?	
Öğrenci merkezli olarak dersleri düzenliyoruz	44
Rehberlik ediyoruz	44
Etkinlik ağırlıklı ders işliyoruz	44
Sınıfların kalabalık olması süreci olumsuz etkiliyor	20
Etkinlik hazırlamada zorlanıyoruz	7
Dersleri günlük hayatla ilişkilendirdik	35
Konuları somutlaştırarak anlattık	33
Ders saati yeterli	6
Öğrencilerin çoğu aktif olarak derse katılıyor	36
Gruplar halinde dersleri işliyoruz	39
Konuları yetiştirmede sıkıntı yaşıyoruz	4
Toplam	312

Tablo 5'te görüldüğü gibi öğretmenlerin tamamı öğrenme-öğretme sürecinde matematik derslerini öğrenci merkezli olarak düzenlediklerini, onlara rehberlik ettiklerini ve etkinlik ağırlıklı olarak dersler işlediklerini belirtmişlerdir. Böyle düşünen öğretmenlerden biri görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;

"Yeni program uygulamaya konulmadan önce derslerin tamamı ezberle dayalıydı. Şimdi ise öğrenci merkezde yaparak ve yaşayarak öğreniyor... Çocuk dersi oyun gibi görüyor. Uygulamada hiç zorlanmadık. Bizler onlara rehberlik ediyoruz ...."Ö(21).

"...etkinliklerle dersleri işliyoruz... etkinlikler çocukların bazı yeteneklerini geliştirmekte çok yardımcı oldu..."(Ö28).

Bununla beraber öğretmenlerin %45'i sınıfların kalabalık olmasının süreci olumsuz etkilediğini, %16'sı ise etkinlik hazırlamada çok sıkıntı çektiklerini belirtmişlerdir

"Kalabalık sınıflar dersleri olumsuz etkiliyor. Ayrıca etkinlik hazırlamada bazı sıkıntılarımız devam ediyor. Ayrıca kalabalık sınıflarda etkinlikleri uygulamak daha zorlaşıyor."Ö(6).

Öğretmenlerin %79'u çocukların yakın çevrelerinden örnekler vererek ve konuları somutlaştırarak dersi işlediklerini söylemişlerdir. Böyle düşünen öğretmenler görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir;

"Özellikle matematik derslerinde çocukların günlük hayatlarında yaşadıklarından örnekler veriyorum. Konuları somutlaştırmanın daha kolay olduğunu gördüm."Ö(33).

Öğretmenlerin %81'i öğrencilerin aktif olarak derse katıldıklarını, %14'ü ders saatinin yeterli olduğunu ve %89'uda grup halinde dersleri işlediklerini belirtmişlerdir. Bu görüşü savunan öğretmenlerin görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir;

"Yeni programı uygulamamızla birlikte öğrencilerin derse katılımı arttı. Yaptığımız grup çalışmaları ve etkinlikler öğrencilerin matematiği sevmesini ve derse daha aktif katılmalarını sağladı."(Ö12).

• **İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programında Değerlendirmeye İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular**

Araştırmaya katılan öğretmenlerin matematik dersi öğretim programında değerlendirmeye ilişkin görüşleri Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin matematik dersi öğretim programında değerlendirilmeye ilişkin görüşleri
(Tablo 6. Opinions of teachers regarding mathematics course education program's evaluation)

Görüşme Soruları	f
Matematik dersi öğretim programında değerlendirilmeye ilişkin görüşleriniz nelerdir?	
Değerlendirmede çok zorlandım	7
Değerlendirme formları çok fazla ve karışık	20
Her ders için değerlendirilmeye zamanımız yetmedi	22
Gereksiz olduğunu düşünüyorum	13
Ürün dosyalarını tam oluşturamadım	18
Toplam	80

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin %16'sının, öğrencilerini değerlendirmede zorlandıkları görülmektedir. Bununla birlikte, öğretmenlerin %45'i programda belirtilen değerlendirme formlarının çok fazla ve karmaşık olduğunu, %50'si her ders için ayrı ayrı değerlendirme yapmaya zamanlarının yetmediğini, %29'nun gereksiz olduğunu düşündüğü ve %41'inde ürün dosyalarını tam oluşturamadıklarını dile getirdikleri tespit edilmiştir. Öğretmenler değerlendirme ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir;

"Değerlendirme çok zaman alıyor. Hepsini yapmaya vakit bulamıyoruz. Bence değerlendirme kısmı yeniden gözden geçirilerek aaltılmalı veya komple uygulamadan kaldırılmalı." Ö(27)

Öğretmenlerin %41'nin fazlası matematik dersine yönelik ürün dosyalarını oluşturamadıklarını söylemişlerdir. Öğretmenlerden biri görüşünü şöyle belirtmiştir;

"Değerlendirmeye çok fazla yer verildiğinden ürün dosyalarına vakit kalmadı. Her dersin sonunda değerlendirme yapılması gerekirken ben haftada bir bile değerlendirme yapamadım... Her ders için ürün dosyaları var. Çocukların yaptıkları etkinlikleri dosyalamak çok zaman alıyor ve bu dosyaları saklayabileceğimiz bir dolabımız yok..."Ö(44)

4. TARTIŞMA ve SONUÇ (DISCUSSION and CONCLUSION)

Sınıf öğretmenlerinin 2005 ilköğretim matematik programının kazanımları, içeriği öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme boyutlarına yönelik 2006-2009 sürecindeki görüşlerinin derinlemesine belirlemeye yönelik bu araştırma sonuçlarına göre genel olarak öğretmenlerin yeni matematik programına ilişkin olumlu bir yaklaşım içinde oldukları görülmüştür. Bu bulgu Artut ve Bal (2007), Korkmaz (2006a, 2006b), Bukova-Güzel ve Alkan (2005) ve Gömleksiz (2005)'in çalışmaları ile paralellik göstermektedir.

Elde edilen bulgular, ilköğretim matematik programın tanıtılması amacıyla verilen hizmet içi eğitim seminerlerinin yeterli olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu bulgu, Korkmaz (2006a); Gömleksiz (2005) ve Özdaş, Tanışlı, Köse ve Kılıç (2005)'in yaptıkları araştırmalarla benzerlik göstermektedir. Hlebowitsh'e (2005) göre bir programın etkili olarak uygulanabilmesi için yazılı program ile uygulamadaki program arasında karşılıklı olarak bir etkileşim ve uyum gereklidir. Programın uygulayıcısı olan öğretmenlere yeterince bilgi verilirse onu olumlu bir şekilde uygulayacaklar (Rea-Dickins ve Germanie, 2001). Ancak sınıf öğretmenlerinin "Yeterli bilgi alamadım ancak sınıf içinde uygulama aşamasında öğrendim, Öğrenci merkezli bir eğitimidir ve Öğrenciyi düşündürmeye ve araştırmaya yöneltmektedir" şeklindeki düşüncelerinde Bal (2008) yılında yaptığı çalışmanın sonuçları ile karşılaştırıldığında, 2006-2009 yılları arasında olumlu yönde artış olduğu görülmektedir.

İlköğretim matematik programda yer alan kazanımlara ilişkin bulguları incelediğimizde, öğretmenlerin tamamının kazanımların açık ve net olarak ifade edildiğini ve tamamına yakın kısmının da öğrenci seviyelerine uygun olarak hazırlandığını belirttikleri sonucu elde edilmiştir. Bu bulgu Yıldırım (2006)'ın bulgusuyla benzerlik göstermektedir. Diğer taraftan bu bulgular, Bal (2008) yılında yaptığı çalışmanın sonuçları ile karşılaştırıldığında, 2006-2009 yılları arasında olumlu yönde artış olduğu görülmektedir.

Uygulamaya konan yeni ilköğretim matematik programının içeriğine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulguları incelediğimizde öğretmenler ders içeriklerinin azaltıldığını ve öğrencilerin gelişim seviyelerine uygun olarak hazırlandığını belirtmişlerdir. Bu bulgu Korkmaz (2006a) ve Özdaş, ve arkadaşlarının (2005) çalışmalarıyla benzerlik göstermektedir. Bu çalışmanın bulguları incelendiğinde; içerikteki konuların azalması, içeriğin yeterli olması, konuların öğrencilerin ilgilerini çekmesi ve içerik ile kazanımların tutarlı olması yönündeki görüşlerden elde edilen bulguların, Bal (2008)'in çalışmasındaki bulgulardan daha yüksek çıktığı görülmektedir. Ayrıca bu çalışmada, öğretmenlerin "çocukların kapasitelerinden yararlanma" kısmından elde edilen bulgular ile Bal (2008)'de yaptığı çalışmada elde ettiği bulgularla karşılaştırıldığında, öğretmenlerin 2006-2009 sürecinde öğrencilerin kapasitelerinden daha fazla yararlanabildikleri sonucu ortaya çıkmıştır ki, buda dikkat çeken önemli bir sonuçtur.

Yeni ilköğretim matematik programının öğrenme ve öğretme sürecine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular incelendiğinde öğrencilerin sürekli aktif olarak merkezde yer aldığını, konuları etkinlik ağırlıklı olarak işlediklerini ve öğretmenlerin öğrencilere rehberlik ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Kalem ve Fer (2003) yaptıkları araştırmada öğrencilerin merkezde aktif öğrenme ilkelerine uygun işlenen derslerde öğrencilerin derse karşı beklentilerinin daha olumlu olduğu saptamışlardır. Benzer şekilde Walker (2003) yaptığı araştırma sonucunda olumlu bir sınıf atmosferinde programların etkili uygulanmasının öğrencilerin başarısını artırdığı sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmanın bulguları da yukarıda verilen çalışmaların bulguları ve Bal (2008)'de yaptığı çalışmanın bulguları ile örtüşmektedir. Bununla beraber öğretmenlerin dile getirdiği "sınıf mevcutlarının çok kalabalık olmasının öğrenme öğretme sürecini olumsuz etkilediği" yönündeki düşüncelerde Bal (2008)'de yaptığı çalışmanın bulgularına göre azalma olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç öğretmenlerin ilerleyen zamanda sınıfların kalabalık oluşundan doğan sıkıntılarını aza indirdiklerini göstermektedir. Her ne kadar öğretmenler zaman içerisinde bu yönde ortaya çıkan sıkıntılarını aza indirgeseler de, sınıf mevcutlarının kalabalık oluşu süreci olumsuz etkilemektedir. Bu bulgu Korkmaz (2006a) ve Toptaş'ın (2006) sonuçlarıyla da paralellik göstermektedir. Benzer şekilde Finn ve Achilles'in (1999) özellikle ilköğretim düzeyindeki sınıftaki öğrenci sayısının azlığı ile öğretmen-öğrenci başarısındaki arasında bir olumlu bir ilişki bulunduğuna ilişkin araştırma sonuçlarıyla yapılan araştırmanın sonuçları benzerlik göstermektedir. Diğer taraftan çalışmadan elde edilen bulgular, etkinlik hazırlamada zorlanan öğretmen sayısında önemli bir düşüş olduğunu ortaya çıkarmıştır. Çalışmada, öğretmenlerin sürekli öğretmen arkadaşlarıyla iletişim kurarak kendi çabalarıyla etkinlikleri düzenlemeye çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu Bukova-Güzel ve Alkan (2005), Korkmaz (2006a) ve Toptaş'ın (2006) çalışmalarıyla paralellik göstermektedir.

Bununla beraber bu çalışmadan elde edilen bulgular incelendiğinde; dersleri günlük hayatla ilişkilendirilmesi, konuların somutlaştırılarak anlatılması, öğrencilerin çoğunun aktif olarak derse katılmaları ve gruplar halinde dersleri işlenmesi yönünden Bal

(2008)'de yaptığı çalışmanın bulgularına göre olumlu yönde bir artış görülmüştür. Ancak ders saatinin yeterli olması ve konuların yetişmesinde yaşanan sıkıntılar yönünden pek bir farklılığa rastlanmamıştır.

Yeni ilköğretim matematik programında değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular incelendiği zaman öğretmenlerin genel olarak 2005 matematik programının önerdiği alternatif değerlendirme yaklaşımının farkında olduklarını ama yeterince uygulayamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerine göre bu sorunun nedenleri, değerlendirme ölçütlerinin çok ve karmaşık olması, bunları uygulayabilmenin zaman alması sınıfların kalabalık olması, ürün dosyasını değerlendirmenin uzun süre almasından kaynaklanmaktadır. Bu bulgular Birgin, Tutak, Türkdoğan (2009); Erdal (2007), Yılmaz, (2006), Toptaş (2006); Korkmaz (2006a); Baki, Birgin, Güven, Karataş (2004); Baki ve Birgin (2002) ile de benzerlik göstermektedir. Diğer taraftan bu araştırmanın bulguları ile Bal (2008)'in bulguları karşılaştırıldığında yeni ilköğretim matematik programının değerlendirme boyutunda sıkıntı yaşayan öğretmenlerin sayısında düşüş olduğu bulunmuştur.

Sonuç olarak bu araştırma bulguları ışığında; sınıf öğretmenlerinin 2006-2009 sürecinde yeni ilköğretim matematik programına daha iyi adapte oldukları uygulama aşamasında daha iyi oldukları ve programın ilk uygulandığı yıllara oranla yaşadıkları sıkıntılarda büyük düşüş yaşadıkları sonuçlarının elde edildiği söylenebilir. Bununla beraber ölçme ve değerlendirme boyutunda, etkinlik hazırlamada, yeterli araç-gerecin olmaması ve sınıfların kalabalık olması kısmında, sınıf öğretmenlerimizin hala sıkıntı yaşadıkları da yadsınamaz bir gerçektir.

5. ÖNERİLER (SUGGESTION)

Öğretmenlerin yeni ilköğretim matematik programında daha etkili bir eğitim verebilmeleri için, öğretmenlerimize ölçme ve değerlendirmeye yönelik alanında uzman kişilerce hizmet-içi eğitim verilmesi önerilebilir. Bununla birlikte programda öngörülen ölçme ve değerlendirme formlarında azaltılması daha uygun olabilir. Ayrıca okullarımızda sınıflardaki öğrenci sayılarının azaltılması, okulların fiziki alt yapılarında iyileştirilmelerin hızlandırılması ve yeni programda öngören gerekli araç-gerecin yeter sayılarda temin edilmesi önerilebilir.

Bu çalışma yeni ilköğretim matematik programının sınıf öğretmenlerince 2006-2009 sürecinin değerlendirilmesine yönelik yapılmıştır. Bu çalışma ilerleyen yıllarda tekrarlanarak geçen sürecin değerlendirilmesinin daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

NOT (NOTICE)

Bu çalışma 21-23 Mayıs tarihleri arasında yapılan 8. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- Baki, A. ve Birgin, O., (2002). "Matematik eğitiminde alternatif bir değerlendirme olarak bireysel gelişim dosyası uygulaması" (Online) Available: http://www.fedu.metu.edu.tr/ufbmek5/b_kitabi/PDF/Matematik/Bildiri/t208d.pdf [2005 June 18].
- Baki, A., Birgin, O., Güven, B. ve Karataş, İ., (2004). "Bilgisayar destekli bireysel gelişim dosyası (portfolio) uygulaması" (Online) Available:

[http://www.erg.sabanciuniv.edu/iok2004/bildiriler/Adnan%20Baki.d oc.\[2005June 11\]](http://www.erg.sabanciuniv.edu/iok2004/bildiriler/Adnan%20Baki.d oc.[2005June 11]).

- Bal, P., (2008). Yeni İlköğretim Matematik Öğretim Programının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi. Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 17, Sayı 1, 2008, s.53-68
- Birgin, O., Tutak, T. ve Türkdoğan, A., (2009). Primary School Teachers' Views About The New Turkish Primary School Mathematics Curriculum, e-Journal of New World Sciences Academy. 2009, 4, 2.
- Bulut, S., 2004. "İlköğretim Programı Yeni Yaklaşımlar MATEMATİK (1-5 sınıf)", Milli Eğitim Yay., Ankara.
- Erdal, H., (2007). 2005 "İlköğretim matematik programı ölçme değerlendirme kısmının incelenmesi (Afyonkarahisar ili örneği)". Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Afyonkarahisar: Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Finn, J.D. and Achilles, C.M., (1999). Tennessee's class size study: Findings, implications, misconceptions. Educational Evaluation and Policy Analysis, 21(2), pp. 97-109.
- Gömleksiz, M.N., (2005). Yeni ilköğretim programının uygulamadaki etkinliğinin değerlendirilmesi, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 5(2), 339-384.
- Korkmaz, İ., (2006a)., "Yeni ilköğretim programının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi". Ankara: Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Bildiri Kitabı, II. Cilt.,
- Olkun, S. ve Toluk, Z., (2001). İlköğretimde Matematik öğretimi, Artım Yayınları, Ankara.
- Özdaş, A., Tanışlı, D., Köse, N.Y. ve Kılıç, Ç., (2005).Yeni ilköğretim matematik dersi (1-5. Sınıflar) öğretim programının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. Ankara: Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programını Değerlendirme Sempozyumu
- Toptaş, V., (2006). İlköğretim matematik dersi (1-5) öğretim programının uygulanmasında sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlarla ilgili görüşleri. Ankara: Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Bildiri Kitabı, II. Cilt.
- Tutak, T., (2008). Somut Nesnelere ve Dinamik Geometri Yazılımı Kullanımının Öğrencilerin Bilişsel Öğrenmelerine, Tutumlarına ve Van Hiele Geometri Anlama Düzeylerine Etkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, KTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü. Trabzon.
- Umay, A., (2004). Matematik Eğitiminde Değişim, Matematikçiler Derneği Bilim Köşesi, <http://www.matder.org.tr/bilim/aumed.asp?ID=68>, 24 Ekim 2005.